

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

อิทธิพลของการใส่ B N P และ K ต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดของถั่วคลิงมีปฏิสัมพันธ์กัน เมื่อมีการใส่ B ตำรับ N P K ที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ ตำรับที่ได้รับ N อัตรา 60 kgN ha^{-1} ร่วมกับ P อัตรา 30 หรือ 60 kgP ha^{-1} และ K อัตรา 100 หรือ 200 kgK ha^{-1} แต่ในสภาพที่ไม่มีการใส่ B ตำรับ N P K ที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ ตำรับที่ไม่มีการใส่ N หรือใส่ N อัตรา 20 kgN ha^{-1} ร่วมกับ P อัตรา 30 kgP ha^{-1} และ K อัตรา 100 หรือ 200 kgK ha^{-1} ตำรับ N P K ที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นเมื่อใส่หรือไม่ใส่ B ได้แก่ ตำรับที่ได้รับ N 60 kgN ha^{-1} ร่วมกับ P 30 หรือ 60 kgP ha^{-1} และ K อัตรา 200 kgK ha^{-1} อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่า การใส่ปุ๋ย N P K โดยไม่มีการใส่ B สามารถทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น แต่การไม่ใส่ B ทำให้คุณภาพผลผลิตลดลงจากการเกิดเมล็ดกลวงซึ่งมีตั้งแต่ 0.3 ถึง 12.6 % ในขณะที่การใส่ B ร่วมด้วยไม่มีเมล็ดกลวงเกิดขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับอัตราและสัดส่วนของ N P และ K ที่ใส่ให้กับถั่วคลิงในสภาพที่ใส่และไม่ใส่ B โดยใช้อัตราที่ต่ำกว่าที่ใช้ในการศึกษาระบบนี้ และควรมีการศึกษาอิทธิพลของช่วงเวลาและ อัตรา การใส่ N ภายใต้สภาพการใส่และไม่ใส่ B